

หลักที่ 5 ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วง

ลักษณะศิลา เป็นเสาคกลมคล้ายกับหลักที่ 4 แต่สั้นกว่าคือ สูงเพียง 1 เมตร กว้าง 15 เซนติเมตร กว้าง 28 เซนติเมตร จารึก 4 ด้าน เป็นภาษาไทย ใช้ตัวอักษรแบบไทยโบราณ ข้อความคล้ายคลึงกับหลักที่ 4 เข้าใจว่าคงจะจารึกพร้อมกันกับหลักที่ 4 มีลักษณะชำรุดหลายตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านที่ 4 ข้อความชำรุดมาก

เนื้อความ ส่วนใหญ่จารึกตรงกันกับหลักที่ 4 เว้นแต่รายละเอียดบางตอนต่างกันบ้าง เช่น ในหลักที่ 5 นี้ กล่าวไว้ในตอนต้นด้วยว่า ณ ที่นั้น พระญารามราช (พ่อขุนรามคำแหง) ทรงปลูกต้นมะม่วงไว้เป็นทาง ซึ่งในหลักที่ 4 มิได้กล่าวไว้ และข้อความบางตอนมีกล่าวในหลักที่ 4 แต่มิได้กล่าวไว้ในหลักที่ 5 ก็มี เช่น เรื่องที่พระยาภุชงค์เสด็จไปปราบจลาจลที่เมืองสุโขทัย เป็นต้น

จารึกด้านที่ 1 กล่าวสุดดีพระเกียรติพระมหาชรรมราชาที่ 1 ไว้ดังนี้

“(14).....เสวย (15) ราชย์ชอบด้วยทศพิธราชธรรม (16) รู้ปราชญ์แก่ไพร่ฟ้าข้าไททั้ง (17) หลาย เห็นข้าพท่านบไคร่พิน เห็น (18) สิ้นท่านบไคร่เดือด พ่อตายไว้แก่ลู- (19) ก พี่ตายไว้แก่น้อง ซื่อได้ข้าเล็กข้าเสื่อ ห้- (22) วพุงหวัรบก็ตีบฆ่าบตี ย่อมเอา (23) มาเลี้ยงมาขุนบให้ถึงที่ฉิบที่หาย ซื่อ (24) ได้ฝูงยียคดียียคู (= ทำร้าย) แก่ตน ได้ฝูงใส่ (25).....นโนปลา ยานในข้าวให้กิน และจัก (26) ให้ถึงที่ล้มที่ตายดังอันก็ดี บ่ห้- (27) อนฆ่าหอนตีสักคาบยอมโปรด (28) ฝูงโทะระแก่ตนดังอันหลายท่า (29) แกกม ซื่อจักนับก็แลมิถ้วน เขียม (30) อดเนื้ออดใจแก่อันเพิงเคียด (31) และบ่อาจเคียดดังอัน เพื่อจัก (32).....จุงเป็นพระพุทฐ จุงจักเอาฝูง (33) สัตว์ทั้งหลายข้ามสังสารทุกขนี้”

จากข้อความนี้ จะเห็นได้ว่า ส่วนวนบางตอนมีลักษณะเหมือนกับจารึกหลักที่ 1 และบางตอนก็เหมือนกับจารึกหลักที่ 3 จึงน่าจะคิดว่าผู้แต่งจารึกหลักที่ 5 นี้ อาจจะเป็นพระมหาชรรมราชาที่ 1 ก็ได้